

Világ proletárjai egyesüljete!

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM, 222. SZÁM.

ÁRA: 50 FILLÉR

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 21.

A NÉPNEVELŐK MEGYEI TANÁCSKOZÁSA

Megyénk legjobb népnevelői gyűlnek össze ma, hogy számot adjanak eddigi munkájukról és kicseréljék egymás tapasztalatait. Keltárják a népnevelő munka eredményeit, hiányosságait, hogy értékes tapasztalásokkal gazdagodva, tovább javíthassák a tömegek között végzett felvilágosító munkát.

A mai értekezlet arra hivatott, hogy a Központi Vezetőség ülésének útmutatása alapján mérlegre tegye nemcsak a népnevelők, hanem a pártbizottságok munkáját is, felmérje a tömegek között végzett politikai nevelő munka eredményeit és hiányosságait.

Az elmúlt hónapok során elért eredményeink napról napra növekvő ömledatának bizonyítékai — ebben benne van a népnevelők jó munkája is. Az utóbbi hónapokban üzemünk egész sorában emelkedett a termelékenység fokozódott a munkaverseny. Olyan üzemünk fejezte be már harmadik negyedévi tervét, mint a Cementipari Vállalat, mely igen gyakran a lemaradásban „vezetett”. Az utóbbi hónapokban számos üzemben emelkedett a sztahanovisták száma. Így a Harisnyagyárban, Textilgyárban, a Kefegyárban, sőt kétszere sere nőtt a Fűtőházban. Ezek az eredmények úgy születtek, hogy pártbizottságaink javították a tömegek között végzett politikai munkájukat és megszivelték a KV ülésének útmutatását.

A dolgozó parasztlak között végzett jó politikai felvilágosító munkánkat dicsérik a mezőgazdasági szocialista átszervezésében elért eredmények. Tizenkét új szövetkezeti község, a 315 meglévő termelőségvetkezlet, illetve csoport — melyek egyrésze az idén alakult — mind-mind a dolgozó tömegek között végzett politikai nevelő munkánk eredményeit is tükrözik. Népnevelők között egyre inkább elterjed az a helyes agitációs módszer: a példamutatás a legjobb mozgósító erő. A begyűjtésnél, az állami feladatok teljesítésénél népnevelők egész sora mutatott példát és saját példájára hivatkozva győzte meg a dolgozó parasztlakot a nép állama iránti kötelessége teljesítéséről.

Hiba lenne azonban, ha a népnevelők a mai tanácskozáson csak a népnevelő munka eredményeiről, a jó tapasztalatokról számolnának be. A jó módszereket el kell mondani ezen a tanácskozáson, hogy mindenhol alkalmazni lehessen, hogy tanuljanak belőle a megye népnevelői. El kell mondani azonban a hibákat is, amelyek ma még szép számmal akadnak. Beesületes, kommunista öszinteséggel kell feltárni a tömegek között végzett politikai munkánk hiányosságait. A tömegnevelő munkánkban mutatkozó hibák azok, amelyek veszélyeztetik eddigi eredményeinket és akadályozzák a további céljaink jó végrehajtását. „Kivittolt győzelmeinket nem fordíthatja visszajára semmi más, csak ha karba tesszük a kezünket, ha megpihenünk babáinkon, ha nem látjuk továbbra is elsőrendű harci és napi feladatunknak és

kötelességünknek a tömegek megnyerését és mozgósítását” — alapította meg Horváth Márton elvtárs a KV ülésén.

Több pártbizottságunk úgy képzelt, hogy a tömegnevelő munkának ma már kevésbé van jelentősége és elegendő a rendszert adminisztratív végrehajtása. Nagyrábén például egész nyáron „szünetelt” a pártélet. A KV ülése után is előfordultak olyan esetek, hogy a népnevelőket állami feladatok végrehajtására használták fel a tömegek meggyőzése helyett. Így volt ez Derecskén is. Pártbizottságaink sem ismerték fel időben agitációs munkánk hiányosságait és nem segítettek mindenben az alapbizottságok a népnevelők politikai nevelésében.

Népnevelőink alapszervezeti titkáraink mondják el a tanácskozáson, hogy milyen segítséget kaptak a pártbizottságoktól, de azt is mondják el, hogy milyen segítséget vártak volna. A helyi politika, a pártpolitikájának a sajátos területi viszonyokra való alkalmazása a népnevelőknek helyi érvekkel való felfegyverzése terén még bőven van tennivaló. Ezt az elmúlt hetekben megtartott járási népnevelő tanácskozások is mutatják. A népnevelők egész sor ügyben fordultak a pártbizottságokhoz, melyekre választ kértek. Ez a tény azt bizonyítja, hogy pártbizottságainknak az eddigienél jóval több segítséget kell adniuk a népnevelők politikai neveléséhez, a párt helyi politikájának kialakításához. Meg kell tanítani a népnevelőket, hogyan kell végrehajtani a párt- és kormányhatározatokat Polgáron, vagy Nagylén. Mivel agitálhatnak egyik, mivel a másik helyen. Az általános, mindenkihez szóló agitáció nem lehet eredményes.

A népnevelő munka szervezeti vonalán is vannak hiányosságok. Falun az 50 házas beosztás általában bevált módszer, de a nyári munkák idején sok pártbizottságunk nem törődött a népnevelők szervezeti megerősítésével. Nem egy helyen hiányos a népnevelő gárda. Sok helyen megelégszenek azzal, azt osztják be, „aki éppen kéznél van”. Nem építik, nem szélesítik állandóan a népnevelők sorait a termelő munkában kitűnő fiatalokkal, nőekkel, vagy pártönkívűl dolgozó parasztlakkal. Pedig falusi munkánk ott gyenge, ahol nem működik a párt körül egy széles pártönkívűl aktívahálóza. Szőlő elvtárs arra tanít bennünket, hogy „a párt nő és erősödik, ha nő és erősödik a párt körül a pártönkívűl aktív széles rétege. A párt senyved és sorvad, ha ez az aktív hiányzik”.

Bírálják bátran népnevelőink a mai értekezleten a pártbizottságok, pártbizottságok politikai tömegmunkájában észlelt hiányosságokat. Tárják fel a saját területükön tapasztalt hibákat is. Mondják el a jó eredményeket, módszereket, hogy ez az értekezlet további eredményeink indulópontja legyen és segítse elő a Központi Vezetőség határozatainak jó végrehajtását.

HAJDÚ-BIHAR ÉLETÉBŐL

Cs. Pásztor Sándorné néprádiót vesz a nyerevényből

A tegnapi napon újabb nyertesekhez jutott el a hír: kihúzták a költvényük számát. Az üzemek hangoshíradója egymásután mondta be az újabb nyertesek nevét. A Bütorgyárban az első nap 18 dolgozó nevét olvasták be a hangosbeszélő mikrofonjába. Korcsolai Kézán és Tiba Erzsébet 500—500 forintot, rajtuk kívül a többiek 300—300 forintot nyertek.

Állandóan működésben van a Ruhagyár hangoshíradója is. Nagy nyerevény még egyelőre nincs de annál több a kisebb. A Ruhagyár dolgozói modern üzemük mellett a sorsolás első két napján összesen 4 darab 500 forintos és 25 darab 300 forintos nyerevényhez jutottak, Nagy Irma költvényt is 500 forinttal húzták ki. Őt nem a hangoshíradón, hanem majd levélben üdvözljk az üzem dolgozói, mert őt most még egy újabb öröm is érte: Budapesten, műszaki iskolán tanul, technikussá képezi magát. 500—500 forintot nyert még Kocsis Béláné és Somogyi Endre is. Sokan nem akarnak hiúni a sze-

müknek, mikor saját költvényük számát összehasonlítják a nyertes számokkal. Így volt ezzel Bartha György is. Ő eddig az első nyertes a Kefegyárban, de hátra van még két nap, még sok számot kihúznak a kis úttörők a szerencsekerekből. Bartha György 600 forint békekölcsönt jegyzett s most ebből 300-at már vissza is kapott, a sok más nyerevény mellett.

A Járóműjavítóban a tavasszal megtartott húzáson közel 500 dolgozó költvénye nyert. Nyertesek most is vannak szép számmal. Tegnap 7-en nyertek 500—500 forintot, míg 20-an 300-at, tegnapelőtt pedig két dolgozó költvényt sorsoltak ki 500 forinttal s mintegy 15 dolgozót 300-al.

A Keletmagyarországi Közraktárak telepén Kányási Imréhez köszöntött be a szerencse. Meg is érdemelte. Tavaly, mint raktári munkás 600 forintos fizetése mellett 800 forint békekölcsönt jegyzett. Azóta már magasabb a fizetése is és most ráadásul egyik kétszáz-

forintos költvénye 5000 forintot nyert. Most kis tervezettség következik az asszonnyal, aztán a bevásárlás. Ahol három gyerek van, ott mindig helye van a pénznek. Kányási Imre és a többi dolgozó kölcsönéből új gépek és üzemek lettek a nyerevényből pedig most kicsipő, kabát és ruha lesz a Kányási gyerekeknek.

A szerencsés nyertesek közt van Lacsné Ferenc MÁV zenekari tag is, aki szintén az 5000 forintos nyertes egyike.

Falvainkon is nagy érdeklődés kíséri a sorsolást. Egy-egy nyertes nevét aztán szányra kapja a hír, no meg a hangosbeszélő is. Így volt ez Cs. Pásztor Sándorné bojtai községi bábalval is, aki 5000 forintot nyert. A felszabadulás után véggezte el tanulmányait, most azonban — mivel lehetőség van hozzá — továbbképző-tanfolyamra jár Debrecenbe. Most, amikor a nyertesek közt tudja a nevét, régi vágya teljesül, — néprádiót vehet a nyerevényből.

Épül Derecskén a járási kultúrotthon

Derecskén, a Szőlő-úton nagy építkezés folyik: korszerűsítik az eddigi kihasználatlanul álló hatalmas, 700 személyt befogadó kultúrotthont. Tegnap tíz munkás a tetőn dolgozott, azt szélesítette.

Az új kultúrotthon jelentős felújítást hoz majd Derecske kultúrelétébe. Otthont kapnak majd a kultúrscoportok s a megnövekedett követelmények-

nek megfelelően az eddiginél sokkal többben látogathatják az előadásokat, amelyeket a helyi kultúrscoportok, vagy a Csokonai Színház tagjai tartanak.

Az építkezési munkán dolgozók vállalták, hogy december 21-re Szőlő-úti elvtárs születésnapjára elkészülnek a munkálatokkal, hogy a nagy ünnepen átadhassák a derecskei dolgozóknak a kultúra új otthonát.

Filmvetítés a nagyállomás várócsarnokában

Uj színnel gazdagodott az elmúlt napokban Debrecen. A nagyállomás egyik várócsarnokában mozivásznat szereltek fel és szerda reggel óta mindennap 9-től a késő esti órákig folyamatos filmvetítés folyik a vonatindulásra és érkezésre várók részére.

Az utazóközönség körében máris nagy népszerűségnek örvend az „állomási mozi”, állandóan zsúfolt a nézőtér — és kitűnő kisfilmek szórakoztatják az érdeklődőket. Szombaton a magyar néphadsereg életéről szóló kisfilmet, a „Békénk óra”-t vetítették, ezenkívül magyar és kü-

lföldi híradók, valamint rövid filmek.

Két hajdúhadházi fiatalember a mozielőadás miatt késte le a déliben induló vonatját. Annnyira tetszett a két katonaköteles ifjúnak a „Békénk óra” című film, hogy egymásután háromszor is megnézték. Azzal vigasztalták egymást: „este is megy vonat”. A MÖKEP egyébként tervebe vette, hogy a kertmozi helyén a régi időkben korecsolypályát létesít, ahol a sötétedés beálltával a korecsolozók részére mindennap sportfilmeket vetít. Debrecennek tehát a télen „korecsolozó-mozi” lesz.

Az újítási versenyben

— első a Debreceni Orvostudományi Egyetem

Az egészségügyi dolgozók két napos újítási kongresszusát a Debreceni Orvostudományi Egyetemen tartották meg. Az ország egyeteméről, nagyobb körházaiból közel 50 újítási megbízott vett részt a kongresszuson, amelynek keretében hirdették ki az egyetemek újítói közötti versenyt. Az április 16-tól augusztus 20-ig tartó versenyben a Debreceni Orvostudományi Egyetem lett az első. Ezalatt az idő alatt 91 újítást nyújtottak be. Ebből 46-ot megvalósítottak és alkalmazták. Az újítások évi megvalósítási értéke meghaladja a 450.000 forintot. A versenyben a második a budapesti egyetem lett. A jutalmak kiosztása után Debrecenre Zsomber újítási felelős-

versenyre hívta ki az ország összes egyetemét az újítások továbbfejlesztésére és azok minél szélesebb körben való alkalmazására.

A kongresszus második napján újítási kiállítás nyílt meg a kertes számú klinika termeiben. Mindegy 300 újítás — műszerek, képek, grafikonok szemléltetik az újítási mozgalom eredményeit a debreceni egyetemen. Igen nagy jelentőségű, hogy a műszaki dolgozók mellett egyre több orvos és professor is bekapcsolódik a mozgalomba — s közös munkájuk szép eredményeket hoz. A kiállítást szombaton is sokan keresték fel — s ma, vasárnap is egész nap nyitva van.

Hétfőn este Budapesten vendégzerepel a Sztaniszlavszkij Munkás Stúdió

Az elmúlt év nyarán országos színjátszó fesztiválon első helyet, kiemelkedően nagy sikert aratott Budapesten a debreceni Sztaniszlavszkij Munkás Stúdió. Ezen a fesztiválon az ország legjobb színjátszó együttesei mérték össze erejüket, így az eredmény annál értékesebb volt a debreceni csoport számára.

A becsületesen végzett munka elismerését és jutalmát jelenti, hogy a Sztaniszlavszkij Munkás Stúdió tegnap este háromnapos útra Budapestre utazott s az országos színjátszó konferencia keretében mutatta be hétfőn este legújabb műsordarabját: Barna—D. Szabó: „Cipromsziget” című háromképes színművét. A konferencia keretében a Stúdió az egyetlen meghívott csoport az országban s előadásán a kormány több tagja, a népművelési minisztérium számos képviselője és kulturális életünk igen sok ki-válósága vesz részt.

Értekezlet volt szombaton az SZMT-ben

A Szakszervezetek Megyei Tanácsának székházában szombaton délután értekezletre ültek össze a debreceni és megyei üzemek igazgatói, párttitkárai és ütitkárai. Az értekezleten az augusztus 20-i verseny tapasztalatait, a Sztahánov-Loy- és az újító mozgalommal kapcsolatos feladatokat beszélték meg.

Horváth Sándor elvtárs, az SZMT titkára ismertette az elért eredményeket, majd a felszólalások során Somogyi László (Ruhagyár) a sztahanov komplex-mozgalom jelentőségéről beszélt. Horváth Gyula (Hajdúsági Gyógyszergyár) a művezetők, műszakiak megbecsülésére és a vezetés, valamint az üzemi bizottság jó együttműködésére hívta fel a figyelmet.

Befejeződött a moszkvai városi pártértekezlet

Befejeződött a több napon át tartó tizedik moszkvai városi pártértekezlet. Az értekezleten résztvevő küldöttek megvitatták az ötödik öt éves terv irányelveinek tervezetét és a párt módosított szervezeti szabályzata szövegének tervezetét. Az értekezlet egységesen jóváhagyta az öt éves terv irányelveinek tervezetét és kötelezte a város pártvezetőségét, hogy még szélesebb körben fejlessze ki a szocialista versenyt a közelgő kongresszus tiszteletére, mozgósítsanak minden dolgozót az új öt éves terv teljesítésére és túllépjésére.

A szovjet-kínai tárgyalások világviszhangja

Sanghaj
A kínai nép lelkes örömmel fogadta a Kínai Népköztársaság kormányküldöttsége és a szovjet kormány közötti tárgyalások befejezéséről szóló hírt.
A „Vangszibao” a többi között ezeket írja: „A szovjet kormánynak az elhatározása, hogy átadja Kínának a Csang-Csung vasútvonalat, valamint a Port Arthur haditengerészeti támaszpont közös használatát határidejének meghosszabbítására vonatkozó határozat teljes mértékben megfelel a kínai és a szovjet nép érdekeinek. Ezek a határozatok a nemzetköziség legmagasabb fokú megnyilvánulását jelentik.”
A szovjet nép segítése lehetővé teszi az új Kína sikeres építést és a két nép együttműködésének megszilárdítását. Ez az együttműködés áthatolhatatlan akadályt vált az imperiaizmus agresszív erőinek útjában.
A két nagyhatalom, Kína és a Szovjetunió közötti testvéri szövetség továbbfejlesztése és fokozottabb megszilárdítása — írja befejezésül a lap — kétségkívül a népek békéjének és biztonságának záloga Ázsiában és az egész világon.”

Tirana
A „Baskimi” című albán lap hangsúlyozza, hogy az egész haladó világ nagy meglepődéssel és örömmel fogadta a szovjet-kínai tárgyalásokról kiadott történelmi jelentőségű közleményt. Az albán nép — állapítja meg a lap — őszinte szívvel üdvözlötte a szovjet-kínai barátság újabb erősödését.
Berlin
A „Nacht-Express” című lap „Népek igaz barátsága” cím alatt ezeket írja:

Mi, németek, sohasem felejtjük el, hogy a Szovjetunió javasolta a tárgyalások azonnali megkezdését a német kérdés békés rendezésére kelet és nyugatnémetek részvételével. A Szovjetunió békepolitikája nyilvánult meg azokban a tárgyalásokban is, amelyeket a Kínai Népköztársaság kormányküldöttségével Moszkvában folytatott. A Szovjetunió — írja végezetül a lap — újabb nagylelkű segítséget adott a baráti Kínának a béke biztosítása érdekében.

Csehszlovák sajtókiállítás nyílt Budapesten

Szombaton délelőtt Budapesten a Magyar Újságírók Országos Szövetsége székházában a csehszlovák sajtó napja alkalmából csehszlovák sajtókiállítás nyílt meg. A magyar sajtó munkásai előtt Vadász Ferenc elvtárs, a MUOSZ főtitkára ismertette a csehszlovák sajtó három évtizedes forradalmi múltját és jelentőségét. Jaroslav Musilek csehszlovák követségi attasé, a Rudé Právo szerepéről beszélt. Csehszlovákia 25 ezer kommunista hősi halottja között ott vannak a sajtó munkásai, újságírók, munkáslevezők, szervezők.

Szemtanu beszámolója amerikai repülőgépekről Koreában ledobott fertőzött bolhák esetéről

Cao Csing-Fu, a Koreában harcoló kínai népi önkéntes egységek egyik mérnöke Fang Juan nevű segédmérnökével április 23-án Hoijang megyében egy domb közepén ferőzött bolhákat talált.
Aznap — mint mondta — hajnali négy óra tájban közelgő amerikai repülőgép zúgása ébresztette fel. Mintegy 10 percnél tovább után a repülőgép elávozott. Cao Csing-Fu emondotta, hogy Fang Juannal együtt elindult egy közeli szakadék felé, hogy fát hozzon légórami fedezék építéséhez.
— Délelőtt 10 óráig kétszer tettük meg az utat — folytatja Cao Csing-Fu — akkor a nyugat felé néző lejtőn leültünk pihenni és beszélgetni. Egyszer csak barátom figyelmemet: „nézd csak, bolhák vannak a nadrágodon”.
— Nagyon meglepődünk, mert azelőtt sohasem vetünk észre bolhákat a környéken. A hely, ahol ültünk, 100 méterre volt a legközelebbi ösvénytől és mintegy fél kilométerre a parasztházaktól. A bolhák szokatlan megjelenése azonnal emlékezetembe idézte parancsnokunk figyelmeztetését, amely szerint az amerikaiak baktériumhadviselését folytatnak. Letisztogattuk ruháinkról a bolhákat, azután egyenesen a kórházba mentünk és jelentettük, hogy mit találtunk.
— Egy félóra múlva Fang Juan és én Csang Ming-Csau orvoskari

tiszttel együtt elindultunk, hogy vizsgálatot végezzünk azon a helyen, ahol a bolhákat felfedeztem. Csang doktor palackot hozott magával vizsgálati példányok gyűjtésére.
Cao Csing-Fu azután így folytatta:
— Alig haladtunk néhány lépésreire attól a helytől, ahol a bolhákat találtam, újból több bolha szökdecsett a nadrágomon.
— Amikor mintegy 20 méternyire eljutottunk, egy sötét foltot pillantottam meg, ahol fömögével hemzsegtek a bolhák.
Csang doktor tűnődve jegyezte meg:
— A legnagyobb mértékben szokatlan, hogy ennyi bolha tűnjék fel hirtelen egy lakatlan dombvidéken. Bizonyára az amerikai repülőgép szórta le őket, amely ma reggel szállt el. Ezután a benzinkannáért siettünk haza, majd visszatérve széles körben szelpecsoltuk a benzint és meggyújtottuk.
— Katonai becsületzavamra kijelettem — fejezte be szavait Cao Csing-Fu — hogy teljes felelősséget vállalok nyilatkozatom hitellességéért. Szemtanuja voltam annak, hogy az amerikai agresszorok baktériumfegyvert használnak. Felhívással fordult minden jóérzésű emberhez, hogy szálljon szembe az amerikai agresszorok embtelenségével és fekezze meg bűnös hadviselésüket.”

A nyugatnémet dolgozók meghívták Ruhr-vidékre és Nürnbergbe a népi kamara küldöttségét

Egész Németország lakosságának túlnyomó többsége döntő jelentőségű eseményként üdvözli a népi kamara küldöttségének bonni útját.
Pántecken Nyugat-Németország dolgozóinak sok küldöttsége kereste fel a bonni parlament elnökségét és felszólította, hogy használja fel a Német Demokratikus Köztársaság képviselőinek jelenlétét a német egység helyreállítására irányuló komoly össznémet tárgyalások megkezdésére. A nürnbergi nagyüzemek dolgozóinak küldöttsége a bonni parlament elnökségének útján felkérte a népi kamara képviselőit, látogassanak el Nürnbergbe és ismertessék az ottani dolgozók előtt a Német Demokratikus Köztársaság javaslatát.
Számos nyugatnémetországi üzem dolgozóit pénteken röpgyűléseken méltatták a népi kamara küldöttsége bonni látogatásának nagy jelentőségét.
Ehlers, a szövetségi gyűlés elnöke a küldöttség fogadása után sajtóértekezleten tájékoztatta az újságírókat a népi kamara képviselőivel folytatott beszélgetéséről. Ehlers közölte az újságírókkal, hogy Nyugat-Németország lakossága közel kétezer levélben és táviratban követelte a szövetségi gyűlés elnökségétől, hogy a bonni parlament kezdjen érdemleges tárgyalásokat a népi kamara küldöttségével.

A DISZ-ÉLET HIREI

A debreceni DISZ-szervezetek készülnek az oktatási évre

A debreceni DISZ szervezetek egész sora komolyan készülődik az új oktatási évre. A fiatalok egyre inkább megértik, hogy az elmélet elsajátítása nélkül nem végezhetnek eredményes munkát, nem válhatnak a párt legfontosabb segédesapatává.

Az új tanév első taggyűlése a hajdúánási gimnáziumban

A városi DISZ bizottság kiküldöttjének jelenlétében tartotta meg az új tanév első taggyűlését a hajdúánási gimnázium DISZ szervezete. A titkári beszámoló igen helyesen kapcsolta össze Farkas elvtárs beszédével az iskolai DISZ szervezetének a munkáját. Elmondotta, hogy jól működött az Ifjú Garda. A háromnegyed 8-as mozgalom is jól bevált. Szép eredményeket értek el a fiatalok egyes sportágakban: így a fiúk a falajtornában. Elsők lettek a megyei versenyben, ötödik helyen végeztek az országos versenyben. A fásításban is előjártak a fiatalok és az Előhátton 4500 faeseményt ültettek el. A fémgyűjtésben a vállalt 18 mázsa helyett 86 mázsa fémhulladékot gyűjtöttek össze. Ebben a munkában különösen az első osztályosok értek el komoly eredményt.
A titkári beszámolóhoz többen hozzászóltak, majd lelkesen ünnepelték Varga Sándor elvtársat, az iskola DISZ alapszervezetének titkárát, aki abban a nagy kitüntetésben részesült, hogy az „Oleg Kosevoj” gimnáziumban tanulhat és utána a Szovjetunióban folytathatja tanulmányait.

A Bátorgyárban már minden hallgatóval elbeszélgetett a DISZ vezetőség és három politikai iskolát, valamint két politikai kört szerveztek. A fiatalok újabb munkalendületén is meglátszik, hogy helyes úton járnak: a tanulási tendület a termelőmunkában is megmutatkozik. Kevés kivételől eltekintve minden fiatal túlszárnyalta eddigi normáját. Sokan vannak olyanok, mint Szalmári Ilona, aki 142-ről 150 százalékra, vagy Erdélyi Ibolya, aki 150 százalékról 162 százalékra emelte eddigi teljesítményét.

A Harisnyagyárban egyetlen 100 százalékon alul teljesítő fiatal sincs. Itt igen jó a pártszervezet és a DISZ közötti kapcsolat. Az oktatásba minden fiatal bevonlak. Öttagú aktív csoport beszéltetett el személyesen minden hallgatóval.

SVECZ MARGIT, az Ámosdi Tánácsos tiszcs tagja, a DISZ-szervezet titkára. Munkacsapatának teljesítménye 180-190 százalék.

VARGA FERENC az egykori gépállomás dolgozója, DISZ-titkár. Tarlóhántási tervét 100 százalékra teljesítette. Augusztus 20-i felajánlásaként 10 százalékos üzemanyagcsökkentést vállalt, 22 százalékkal csökkentette az üzemanyagfogyasztást.

A KÜLPOLITIKAI ÉLET HIREI

Athénban halálraítéltek két hazafit

Az athéni katonai bíróság a görög légierők 18 tiszte ellen indított per során két vádlottat szedán halálra ítélt, 11-et pedig 10 évtől életfogytig tartó börtönrre. A vádlottak „bűne” az, hogy szembe fordultak az athéni kormányt amerikai barátai háborús politikájával.

Marosvásárhelyen megkezdődött a magyar filmhét

Marosvásárhelyen, a romániai autonóm terület székhelyén megnyitották a magyar filmet. A megnyitónemessegen jelen volt a Magyar Népköztársaság államvérszeti küldöttsége is.

Adenauer fogadta az angol hadügyminisztert

Pénteken, ugyanabban az időpontban, amikor Ehlers a szövetségi gyűlés elnöke fogadta a népi kamara küldöttségét, Adenauer lord Alexander tábornagy, angol hadügyminisztert fogadta. A fogadásra Adenauer bizalmasa, Hallstein államtitkár és Heusinger volt náci tábornok is jelen volt.

Drága húsnak is híg a leve

A „Borba” című titóista lap szeptember 7-i számában arról panaszkodik, hogy a belgrádi vendéglátó üzemek félévi vesztesége meghaladta a 90 millió dinárt. A vidéki étkezdek és éttermek veszteségeit együtt a szerbiai vendéglátó ipari vállalatok vesztesége fél év alatt több mint 130 millió dinár volt.
A túl magas árak miatt — írja a lap — a vendéglátó üzemek forgalma nagyon megcsappant. 1952 januárjától májusig a közlekedési üzemek mintegy 65 százalékkal kevesebb ételt adtak ki, mint a múlt év hasonló időszakában. Az étel nemcsak rossz, hanem drága is.
A magas élkezdői árak okát a „Borba” abban látja, hogy az amúgy is drága élelmiszereket az újabb adóemelések még jobban megdrágítják.

Kossuth ünnepeket rendeztek Berlinben

Kossuth Lajos születésének 150 évfordulója alkalmából ünnepeket rendeztek Berlinben. Az emlékbeszédet Jürgens Kuczynski egyetemi tanár, a Német Demokratikus Köztársaság gazdasági kutató intézetének vezetője tartotta.

1 isztá nem pár éve gyalogolt szörmeny oldalt iton, egy egész tá repaföld pen ügy, vágják v egyszerű szedesebb det ki o nagy hel körül egy morkoldo Uj kép tar is, haggya földlerül repaföld gypot s egyimást, óriási k nek ki a mosener vasútvár ségesen kultúrát, sógot. Ugy el sem vesz melyet 20 gólt, ha oldalon r rostotos fénysé á óan inte tem tábi pusztaból magamó társik — mat. Elint tudni, ha egy mag nyomott, loban lak Először a község nácselnök — Nin választ. — De jön is ikon át Bemur Mezei An ja az elv Sándor, a zoltásg e Megind község tó — Jót ezeltől tö társ. — ma a község volt, Bot mondé. A mutat a t us előt 7 tok terpe szon jötto méregetni mi készült új község hinni. — A nem hossz voltak a először a Aztán jöt mindaz a séges és emelkedte összesen 2 egyszobás speizos, jti az évben Bira Sándor volt Forrad kövözték még nem rainál leg volt a hel A köves nézet koztot. — 1952 a község alakult a tak a dolg dühadhzi pon a 29 k ban, esőbe zése véget —Ebben bamódra leg 94 van szönygebe boldog tul

Gyorslista a II. Békekölcsonkötvények sorsolásának harmadik napjáról

50.000 forintot nyertek egyenkénti húzással:

1594	0076	2543	0343
1894	0712	2979	0816
2310	0882	3067	0659

25.000 forintot nyertek egyenkénti húzással:

0156	0342	2447	0865
0517	0335	3402	0794
0892	0407	2879	0239
2427	0868	5337	0821
1747	0635	5779	0029
1850	0350	6814	0415
2224	0856		

10.000 forintot nyertek egyenkénti húzással:

0097	0688	2319	6501
1053	0178	2569	0499
0146	0248	3560	0579
0536	0760	3911	0376
0502	0504	4004	0935
0844	0975	4934	0715
0174	0416	5205	0202
1042	0757	5873	0539
1260	0196	5593	0499
1325	0892	5695	0223
1462	0110	6039	0850
1637	0375	7126	0592
2170	0126		

5.000 forintot nyertek egyenkénti húzással:

0276	0148	2888	0454
0285	0419	2923	0408
0349	0733	3022	0144
0464	0457	3134	0506
0621	0627	3199	0427
0621	0953	3238	0351
0676	0736	3465	0165
0700	0316	3695	0593
0912	0569	3711	0783
0914	0290	3738	0111
0970	0639	3803	0283
1004	0509	3867	0763
1206	0336	4002	0483
1250	0920	5059	0799
1330	0456	5179	0743
1470	0207	5306	0120
1546	0159	5437	0088
1599	0324	5472	0007
1725	0348	5503	0570
1865	0009	5529	0669
1917	0477	5576	0529
1994	0964	5629	0865
2011	0252	5658	0383
2130	0577	5681	0526
2130	0355	5713	0913
2223	0622	5915	0797
2391	0927	6019	0155
2412	0523	6083	0330
2438	0018	6171	0795
2491	0506	6626	0797
2551	0461	6679	0380
2632	0576	6691	0109
2642	0687	6749	0380
2667	0794	6858	0438
2713	0693	6889	0037
2715	0237		
2805	0737		

1.000 forintot nyertek sorozathúzással:

0073	301-400	2654	801-900
0180	501-600	2981	701-800
0405	801-900	2991	401-500
1055	101-200	2996	101-200
1290	601-700	2340	701-800
1504	901-1000	5171	601-700
2237	101-200	5342	201-300
2290	801-900	5850	401-500
2499	501-600	6104	101-200

500 forintot nyertek sorozathúzással:

0653	901-1000	3433	801-900
0187	901-1000	3481	201-300
0220	101-200	3729	801-900
0320	901-1000	3733	001-100
0464	501-600	3760	601-700
0520	001-100	3815	201-300
0655	401-500	3900	201-300
0690	001-100	3976	001-100
0750	701-800	3993	401-500
0787	501-600	4050	801-900
0850	401-500	5123	301-400
0879	101-200	5266	601-700
0946	001-100	5321	801-900
1150	901-1000	5565	401-500
1653	801-900	5745	301-400
1672	801-900	5775	101-200
1980	301-400	5821	201-300
1981	501-600	5870	701-800
1998	201-300	5873	801-900
2563	801-900	6028	901-1000
2756	001-100	6067	701-800
2841	401-500	6628	201-300
2881	301-400	6801	101-200
3097	601-700	7171	801-900
3296	701-800	7194	201-300

300 forintot nyertek sorozathúzással:

0007	601-700	3803	201-300
0059	101-200	3867	701-800
0111	201-300	3879	201-300
0127	701-800	3880	201-300
0169	601-700	3904	301-400
0186	301-400	3911	301-400
0236	701-800	3950	901-1000
0237	901-1000	4002	401-500
0248	101-200	4004	901-1000
0285	401-500	4022	301-400
0286	101-200	4079	901-1000
0306	701-800	5013	901-1000
0308	501-600	5037	901-1000
0349	701-800	5059	701-800
0382	901-1000	5067	601-700
0427	501-600	5085	801-900
0464	401-500	5091	001-100
0489	201-300	5093	001-100
0587	401-500	5194	601-700
0631	901-1000	5205	201-300
0671	901-1000	5306	101-200
0676	701-800	5364	901-1000
0700	301-400	5367	201-300
0743	601-700	5437	001-100
0851	901-1000	5484	701-800
0912	501-600	5500	801-900
0914	201-300	5537	001-100
1004	501-600	5543	301-400
1008	701-800	5547	401-500
1064	901-1000	5547	501-600
1070	501-600	5624	001-100
1154	001-100	5629	801-900
1250	901-1000	5663	501-600
1260	101-200	5672	801-900
1278	601-700	5681	501-600
1305	101-200	5695	201-300
1330	401-500	5711	601-700
1334	301-400	5726	501-600
1383	001-100	5779	201-300
1398	401-500	5817	401-500
1427	801-900	5834	601-700
1437	401-500	5868	401-500
1462	101-200	5915	701-800
1542	001-100	5941	801-900
1594	001-100	5956	301-400
1599	301-400	6036	501-600
1644	701-800	6039	801-900
1675	401-500	6133	601-700
1699	001-100	6152	601-700
1725	601-700	6570	101-200
1747	601-700	6749	301-400
1803	901-1000	6814	401-500
1813	601-700	6824	301-400
1819	601-700	6879	301-400
1831	501-600	0120	001-100
1865	001-100	0145	201-300
1994	901-1000	0228	801-900
1998	601-700	0246	201-300
2065	801-900	0248	701-800
2072	701-800	0267	501-600
2115	501-600	0276	101-200
2130	601-700	0335	001-100
2176	901-1000	0517	301-400
2190	501-600	0520	401-500
2275	601-700	0621	601-700
2284	801-900	0621	901-1000
2319	301-400	0622	001-100
2324	901-1000	0701	801-900
2368	601-700	0891	401-500
2372	301-400	0955	201-300
2395	801-900	0970	601-700
2425	401-500	0974	401-500
2426	801-900	1042	701-800
2438	001-100	1206	301-400
2447	801-900	1312	001-100
2467	501-600	1325	201-300
2491	501-600	1328	801-900
2497	601-700	1348	401-500
2526	901-1000	1403	601-700
2532	901-1000	1470	201-300
2543	301-400	1546	501-600
2561	101-200	1560	401-500
2569	401-500	1637	601-700
2610	901-1000	1670	101-200
2620	201-300	1850	301-400
2621	301-400	1894	701-800
2623	401-500	1917	401-500
2642	601-700	2011	201-300
2704	801-900	2020	301-400
2713	601-700	2130	401-500
2888	501-600	2170	501-600
2930	401-500	2223	601-700
3005	501-600	2310	801-900
3022	101-200	2385	901-1000
3185	101-200	2391	901-1000
3192	101-200	2393	901-1000
3199	401-500	2412	501-600
3216	201-300	2420	701-800
3238	301-400	2445	701-800
3287	301-400	2459	401-500
3295	401-500	2507	401-500
3402	701-800	2632	501-600
3456	301-400	2639	601-700
3483	401-500	2667	701-800
3627	201-300	2677	001-100
3695	501-600	2715	201-300
3711	701-800	2715	601-700
3738	101-200	2805	701-800

2923	401-500	5503	501-600
2971	701-800	5519	001-100
2990	201-300	5573	501-600
3134	501-600	5529	601-700
3200	301-400	5658	301-400
3262	401-500	5713	901-1000
3337	901-1000	5805	601-700
3465	101-200	5859	601-700
3560	501-600	5932	401-500
3703	301-400	6012	901-1000
3723	301-400	6019	101-200
3732	901-1000	6083	301-400
3844	601-700	6107	101-200
3863	701-800	6120	001-100
3979	801-900	6152	901-1000
3996	501-600	6171	701-800
4034	701-800	6626	701-800
5160	101-200	6653	001-100
5179	701-800	6679	301-400
5337	801-900	6691	101-200
5362	201-300	6858	401-500
5379	401-500	6889	001-100
5593	401-500	7126	501-600
5472	001-100	7181	501-600

Fenti gyorslista közvetlenül a húzás után készült, esetleges számlahibákért felelősséget nem vállalunk.

Örökre letűnt a Semsey-grófok világa

A balmazújvárosi dolgozó parasztlak nem felejtették el, hogy a fejszabadulás előtt a Semsey grófok voltak az urak. Azt a sok nyomort, éhséget nem is lehet elfelejteni. Nap mint nap gondolnak erre, amikor egyre szebb, egyre gazdagabb lesz községük. Megváltozott az élet: a táncospartok, a színpát-szók 400 férőhelyes kultúrthorban ropják a táncot, adják elő színdarabjaikat. Gyakran látogatják az öt éves terv ajándékát a népfürdőt, a népligetet. A kertmozi, a sporttér is kedvelt szórakozó helye a balmazújvárosi dolgozó parasztlaknak.

nem kell naphosszat pokrócba, kabátba burkolva anyjukkal a földön heverni, mert a 47 férőhelyes bőcsődében gondoskodnak róluk vigyáznak az apróságokra. Az öt éves terv végére két új állandó napközi otthon 7 kilométer hosszú betonjárda, a villanyhálózat kibővítése, új kultúrthor, mozi teszi még gazdagabbá Balmazújvárost.

Ez csak egy pár adat, de már az itt felsoroltak is fényesen bizonyítják, hogy megváltozott az élet. Örökre letűnt Semsey grófok kizsákmányoló, népnyzó korszaka.

Tóth József
Balmazújváros.

„ACÉLKATONÁK”

A szeptember 25-én kezdődő Megyei Filmhét egyik kiemelkedő eseménye lesz „Acélkatonák” című új kínai film bemutatása. A kínai Néphadseregnek a Kuomintang hordákkal vívott hősi küzdelmeit eleveníti fel ez a nagyszerű alkotás.

A kitűnő kínai film, melyet Cseng Yin írt és rendezett, az 1951. évi nemzetközi filmverseny Békédíját nyerte.

BÉKE VETÉSI HÉT HAJDÚ-BIHARBAN

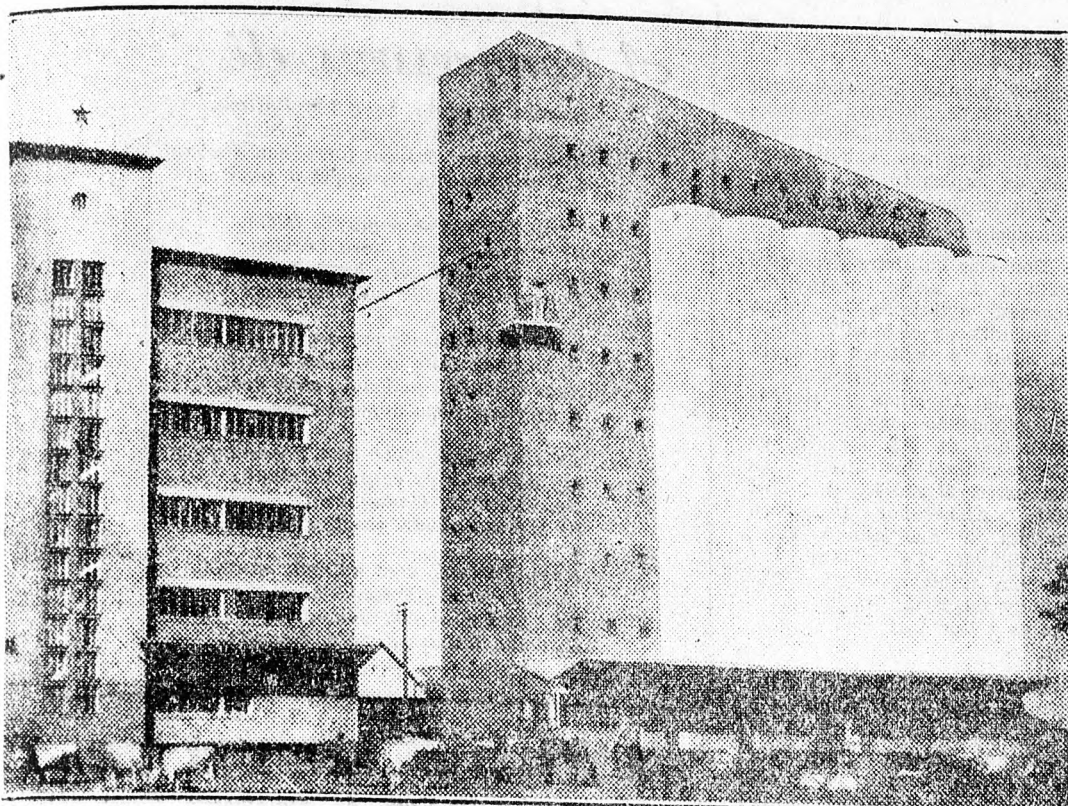
Hajdú-Biharban komoly lemaradás van az őszi mezőgazdasági munkánál: különösen súlyos a lemaradás az őszi árpa, lucerna és takarmánykeverék vetésénél. A biharkeresztesi járásban például a takarmánykeverék elvetésének csak 6 százalékban tettek eleget, lucernavetési területek is csak 16 százalékra teljesítették. Súlyos mulasztás ez, felelősek érte a tanácsok, hogy nem mozgósították idejében a korai vetésre.

Az őszi munka kérdésével és elhatározták, hogy az őszi szántás-vetés gyorsítása érdekében Béke

Vetési Hétet rendeznek az egész megyében. Az ezzel kapcsolatos felhívás szövege a következő:

A Megyei Tanács felhívása

A HAJDUNÁSI HATALMAS GABONATÁROLÓ

Amit az ötéves terv ajándékozott a Fűtőháznak

Nem is olyan régen a Fűtőház épülete kormos falaival és a körülötte állomásozó füstölgő mozdonyokkal együtt meszebből nézve úgy hatott mint valami alakatlan fekete tömeg. Csak közelebbről bontakoztak ki a sötét falak, mozdonyok körvonalai. Bent az épületben emberek dolgoztak; ujjnyi vastagon olajos ruhában nagyon rossz körülmények között. Ha kínváltóan sütött a nap, a Fűtőház épületébe akkor is alig szűrődött be valami gyér világosság, a mozdonyok alatti meg teljes sötétség uralkodott. Olajmécsek meglítették a munkások, javították, szerelték a hatalmas akatrészeket. Nehéz, fárasztó, egészségre káros munka volt ez. Ugy nézett ki a Fűtőház, mint egy a dolgozók maguk csinálta ketrece, melyben életük nagyrészt eltöltötték.

Egy cseppel sem volt külsőn a munka a mozdonyfordítónál sem. Ott is, mondhatni szakadásig dolgoztak az emberek. Azon a fordítón állították a menetirányt a mozdonyokat. Mondani sem kell, hogy egy-egy mozdonyt sok esetben 180 fokos szögben eltéríteni eredeti irányától a kézierővel meghajtandó fordítón, milyen megfeszített munkát követelt. Ilyen korszerűtlen felszerelést, berendezést sokat lehetett találni a Fűtőházban még két-három évvel ezelőtt is. Ma azonban már alig találkozunk ilyenekkel. Lassanként eltűnnek, feledésbe mennek.

Épül az új Fűtőház

Most az ötéves terv egyik nagy létesítményeként épül az új Fűtőház. Modern, tágas, egészséges, világos hatalmas helyiség, — ez a létesítmény is az ötéves terv ajándéka, amely kétmillió forintjába kerül az államnak.

Ma már nem emberi erővel, hanem villamosenergiával hajtják a mozdonyfordítót is. Ez is az ötéves terv ajándéka. 500.000 forintos költséggel építették át.

A Fűtőházban ez a két legnagyobb létesítmény, melyet az ötéves terv ajándékozott, de nagyon sok kisebb felszerelést is kaptak. Így esztorgapadot 270.000 és egy Radlál-fűrógépet 130.000 forint értékben. Nemrég építették a kerék-párbeszélőt, amely 100.000 fo-

rintba került negyvenezer forintért pedig egy légsűrítő kompresszort szereltek fel.

Jelenlét létesítmény a fűtőházi dolgozók számára a meleg mosóberendezés megvalósítása is. Ezzel a berendezéssel 18 óra alatt mossák a mozdonyokat, míg azelőtt 80 óráig tartott ez a folyamat. A melegmosóberendezés 300 ezer forintos költséggel épült.

Sokat kaptak az ötéves tervtől a Fűtőház dolgozói is. Elcszínvonaluk jelentősen emelkedett. Nem megy ritkaságszámba az, hogy egyes dolgozók havonta 2000 forintot felül keresnek.

Kovács Mihály elvtárs lakatos lettére a múltban arra kényszerített, hogy salakos legyen a Fűtőházban. 1946-ban mozdonyvezető lett és az ötéves terv eddig eltelt

időszakában végzett kifogástalan munkájáért magas jutalomban részesült. Kormányunk a Vasutasnapon a Munkaérdemrend ezüst fokozatával tüntette ki. Két fűtőház elvtárs, kétszeres sztahanovista fűtőpedg a „Kiváló vasutas” címet nyerte el.

Ez a néhány példa bizonyítja annak, hogy a dolgozókat mennyire megbecsüli pártunk, államunk. A múltban ennyomottakként „gürcöltek” fillérekért elhanyagolt, korszerűtlen munkahelyen. Ma viszont emelt fővel járhatnak, megbecsült emberei társadalmunknak. Korszerű üzemen dolgoznak, modern felszerelésekkel, eszközökkel. Mindezt a terv adta számukra.

Vadász Ferenc.

Kit dorgál Téglá Berci?

A Tatarozó Vállalat udvarán két ötéves „figura” álldogd egymás mellett. Mindkettő embert ábrázol, azaz a különbséggel, hogy fejük helyébe egy téglát festettek. Ugy hasonlítanak egymásra, mintha ikrek lennének. Még kékre festett nadrágjuk, frizurájuk és pipájuk is egyforma. A kettő közötti eltérés csupán annyi, hogy az egyik mosolyog, a másik meg zord tekintettel néz farkasszemet a vele szemben állóval. Mindkettőjük nyakán tábla van, szép fekete tábla. Az egyik így hanzik a felírta: Téglá Berci megdicséri. Másikon ez a felírás: Téglá Berci nem mond semmit. De, hogy kit dicsér, vagy dorgál, ez nem

derül ki. Téglá Berci nem mond semmit, a fekete tábla amely a nyakukban lóg, szintén nem árulkodik.

Biztos azt gondolják a Tatarozónál: olyan szép Téglá Berci két táblája, hogy kár lenne bekrétdzni. Vagy elfelejtkeztek a magukcsindla Bercijük tábláiról? Szegény Téglá Berci ha gondolkozni tudna téglafejével írni tudna fajezévével, igencsak krétdát ragadna és fellrná táblájára, hogy „megdorgálom a szakszervezet versenyfelcélését mert se nem dicsér, se nem dorgál, hanem opportunista módra megalkuszik és elhanyagolja a verseny nyilbánosságát”.

Az Orvosi Műszergyár a verseny továbbfejlesztéséért

(Üzemi tudósítónktól)

Az Orvosi Műszergyár dolgozói értékes felajánlásokat tettek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 35-ik évfordulója tiszteletére. Elsősorban Nagy László elvtárs, a forgácsolóműhely vezetője mutató példát. Nagy elvtárs határozottan segítette a dolgozókat versenyválasájk elkészítésében úgy, hogy a műhely felajánlása rövid időn belül már 100.000 Ft fölé emelkedett. A forgácsolóműhely példamutatása a műszer- és tüosztályt is magával ragadta és negyedmillió forintot tesz ki azoknak az áruknak az értéke amelyet az orvosi műszergyár dolgozók tervben felajánlottak.

Az egyéni felajánlások közül különösen értékes Bogdán György

műszerész fogadalmá, aki az ollógyártásnál váltotta, hogy tervét november 7. tiszteletére kifogástalan minőség mellett 130 százalékkal teljesíti. Bogdán elvtárs legutóbbi felajánlását is becsülettel elvégezte. A fogfógós osztályon Kiss Béla és Révész Oltó tettek értékes felajánlást. Mindketten 100 százalékos minőségű munkát vállaltak, hogy az üzem exportkötelezettségét segítsék. A közszőrös műhelyben Reményi László sztahanovista példásan szervezte meg csoportja munkáját. A műhely átlag teljesítménye állandóan 130-140 százalék. Reményi elvtárs csoportjánál dolgozik Bacsó Jánosné közszőrös is, aki eredményesen versenyez a férfakkal.

Vágó István

Hajdúsámszonban az asszonyok elősegítették a begyűjtést

Az MNDSZ országos vezetősége szombaton délelőtti ülést tartott.

Az ülésen Vass Istvánné elvtársnő, az MNDSZ főtitkára beszámolt a legutóbbi vezetőségi ülés óta végzett munkáról. Ismertette többek között azokat az eredményeket, amelyeket a magyar asszonyok és lányok a koreai nép megsegítésére indított gyűjtés során értek el. Majd azokról a feladatokról szólt, amelyek a magyar nők előtt állnak, a népek békekongresszusának és a III. magyar békekongresszusnak előkészítésében.

Az MNDSZ-nek minden segít-

séget meg kell adni a béke-

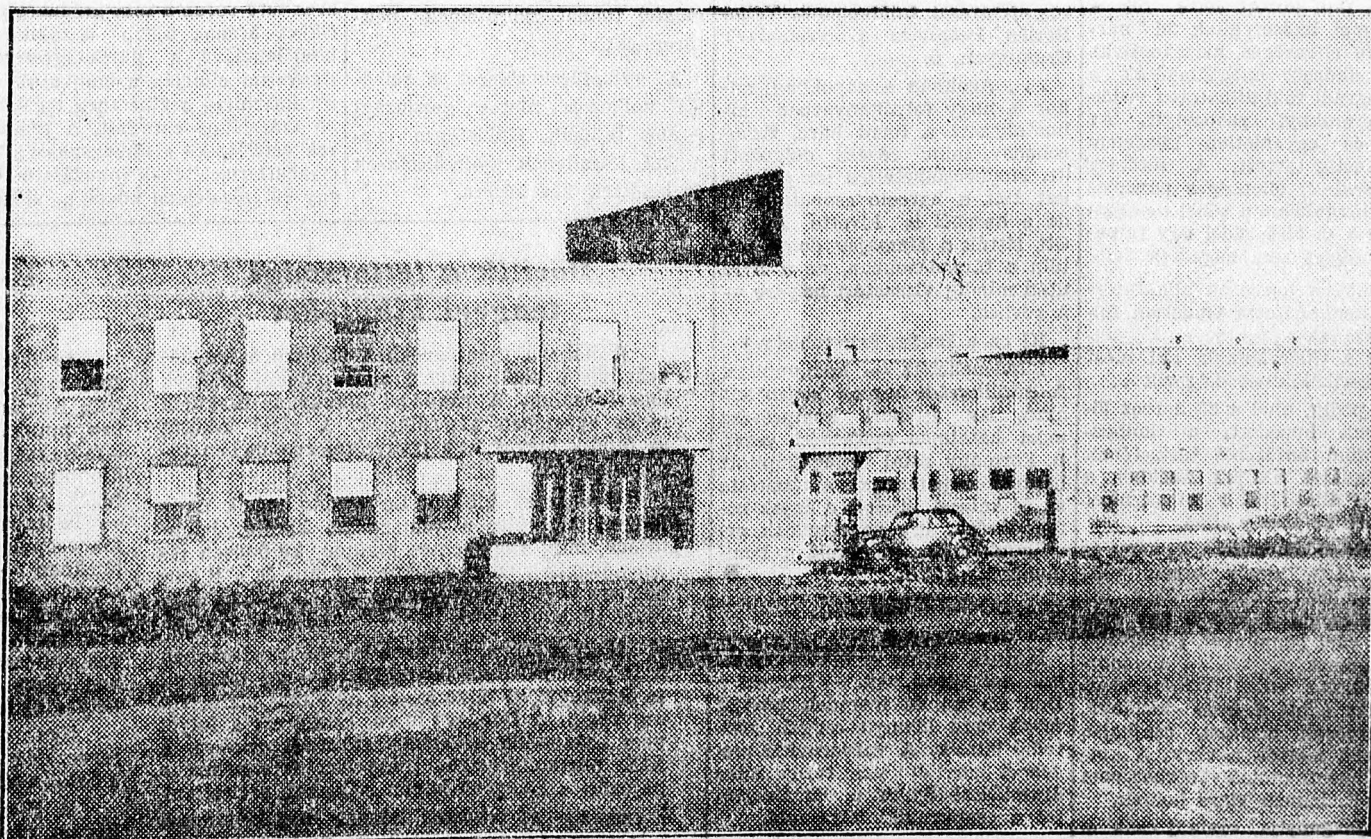
bizottságok munkájához.

Vass Istvánné beszéde után az országos vezetőség tagjai számoltak be a munka során szerzett tapasztalatakról. Többek között Fülöp Tamásné (Hajdú megye) elmondotta, hogy

Hajdúsámszonban kb. 30 nő állandóan tevékenyen résztvevő a begyűjtéssel kapcsolatos felvilágosító munkában. A faluban két békeutcat szerveztek.

Ezután a vezetőségi ülés résztvevői megtekintették azt a raklárt, ahová az ország minden részéből érkeznek az MNDSZ munkadélutánok eredményei.

TERVÜNK EGYIK BÜSZKESÉGE A HAJDUSÁGI GYÓGYSZERGYÁR

A korszerű gyárépület főbejárata.

A KOMMUNIZMUS ÉPÍTÉSÉNEK ORSZÁGÁBÓL

IVAN PAGYERIN:

A SZTÁLINGRÁDI SZTYEPPÉN

A Landwehr csatornától már látható volt a Reichstag füstölő, fekete kupolája. A roham előtti szünetben a gárdisták arról beszélgettek, mit csinálnak majd a háború után, ha már lefegyvereltették a hitlerista megszállók által lerombolt városokat és falvakat.

Gátak közé szorítjuk a folyókat, — mondotta az egyik —, vizet küldünk a sivatagba. Nem lesznek többé földünkön terméketlen, száraz sztyeppék. A széles rónák gabonát ringatnak majd.

Igy lesz bizony — hagyta rá a sztálingrádi Alekszandr Ivanovics Szemikov, az egyik parancsnok.

Azóta elmúlt hét esztendő.

Hol vagy most, kedves Alekszandr Ivanovics? Ugy rémlik, hogy esténként ott állsz a rádió előtt és hallgatsz a kommunizmus nagy építkezéseinek arcvonaláról a jelentéseket. Te is, mint minden szovjet ember, szívből örülsz azoknak a híreknek, hogy felépült a Lenin-csatorna, megvalósult a nép évszázados álma. Azok a földek, ahol végigvezet a csatorna útvonala, sokszor halottak harcostársaid ziháló lélekzetvételét. Emlékszel a lankás-hajlatú jergenyini magaslatra, ahol később a sztálingrádi védelem átkaroló hadművelete süjtött le?

Forró homok. A rekkenő hőségtől karikák táncoltak az ember szeme előtt. A lóporfüst keserű szaga maradt a torokunkat. Szorjúság gyötörte az embereket, a kulacsokból kifogyott az utolsó csepp víz is. Működött kétségbeesett kiáltás nallatszott: víz, víz!

Most már van víz ezen a helyen! Hullámai ott futnak a sztyeppén, a messzire elnyúló varvarovkai vízgyűjtőmedence térségein. Sztyeppén tenger. Ott van a jergenyini magaslaton, szintje 44 méterre emelkedik a Don és 88 méterre a Volga fölé.

Ahol most a varvarovkai vízgyűjtőmedence van, ott sebesült meg. Képzeteiben találkozom veled. Gyerünk, járjuk együtt végig a csatorna mentét.

Az ismerős helyeket bizony nem könnyű felismerni. Mennyire megváltozott minden. A sztyeppén falvak jelzettek megszüllőtoronyok, szivattyútelepek, kikötők emelkednek.

Itt, a csatorna és a mai Raszszoska falu között vette fel a küzdelmet hadseregünk 33 narsosa 70 ellenséges harcossal. A harcirosvok megtámadták a sztálingrádi föld állhatatos védőinek maroknyi csoportját. Az adás és egyenlőtlen küzdelem déltől estig tartott. A sötétség beálltával 27 ellenséges páncélos állott lágokban, a többi meghátrált, s a terület védői egy talpalatnyi földet sem engedtek át.

A szovjet harcosok alinatottsága meghiúsította Guderian felvonulásának egész tervét. Ugyanakkor a Guderiannak, aki most az amerikaiaknak dolgozik...

Ott pedig, ahol a 33 harcos lövészárka húzódtott, a kolhozszántóföld öntözéses területének főbarázdáját találjuk. Ezekből a védelmi állásokból indulnak most rohamra az aszály ellen.

Visszaemlékezünk a kemény és forró útra, amely olyan volt, mint az izzó kő. Egy kis major szélén a kútnál egy asszony várt bennünket. Leengedte a kútgémet. Egyenesen a vödörből kínálta vizet. Mellette állott 8 éves kislánya. A harcosok sísámba, csajlábba, kulacsba merték a vizet. A kútból felhúzott utolsó vödörben nem víz volt, hanem vizes homok.

Jevgenyija, szaladj csak el a tejért — mondotta az asszony a leánynak. Az pedig gyorsan

hozta a szilkét, majd a másodikat, harmadikat. A narmadikban nem volt már csak két pohárra való. A leánya mindenkinek kínálta ezt a maradékot.

Nektek is szükségtek lesz rá! — mondották a harcosok kicserepedett ajakkal.

Ne haragudjanak, hogy nem volt elég a víz. Szíves örömmel adtam volna többet, de a földet is elrepszti a hőség. Nem nő fü, kevés a tej is — mondotta az asszony. Hangjából kicsendült a víz, a zöld mezők utáni vágy.

A majort Sztaraja Iljevkanak neveztek. De hol van azóta? A víz alatt. Igen, a major felett hajóznak.

Az asszony: Jevdokija Nyefedova és lánya, Jevgenyija, Novaja Iljevkan lakik. A teheneszetben dolgoznak. Kővér marhacsordák legelésznek a partmenti zöld réteken.

Alig hiszi az ember, olyan mintha mese lenne — mondja Jevdokija Nyefedova. — Kakukfü és árvalányhaj helyett nézzék, milyen buján tör elő a földből az igazi fü: koronafürt, réttarackbúza, piros kenderkefű, gyermekláncfű. A föld mintha zöld selyembe öltözött volna. És nézzék a szántóföldet, bő termés volt rajta, dűskalású búza. A gyapot-cserje szintén hozzászokik az éghajlathoz.

Ejjel van, minden olyan világos, mint nappal. A sztyeppén sűrűn csillognak a villanylámpák. Nagyon sok villanylámpa ragyog és ha az ember magasan fekvő helyről tekint a csatorna útvonala, akkor a villogó fények hosszú sávja olyannak tűnik fel, mint a tejút.

Közeledünk a Donhoz. Pirkadat előtt az éjszaka sötéte meg-sűrűsödött. A villanylámpák fényétől még élesebb. Kelet felé tekintünk: nem hasad-e még a hajnal? Hirtelen azonban egész más irányból mutatkozik a fényesség. Onnan, ahol a 330 ezer hitleristát, a doni és sztálingrádi frontok csapatai egyesítve átkarolták, egyszerre fénytenger tárul elénk: Kalacs város és kikötő.

1942-ben egy július eleji reggelen Kalacs a tűzvész fényében lángolt. Itt volt az átkelés és a faszirta repülőgépekkel való átkelés színtere a bombákat.

Végigmegyünk a kikötő felé vezető aszfaltozott úton és ismerős elvtársal találkozunk. Talán Borisz Petrovics Szkorohodov? Csakugyan, ő.

Azokban a napokban, amikor a nagy folyókanyarban kibontakozott a forró harc, Szkorohodov, mint részvétel dolgozott itt. Megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a harcoló csapatoknak, de a harcból is kivette részét. Ott látták a Mamajev domb lejtőin a támadásokban, de a harc után mindig visszatért helyére — a révhez.

Ki ez a Borisz Szkorohodov? Mindenekelőtt — kommunista. A sztálingrádi harcok idején lett azzá. Az egykori komprévézs most hatalmas építkezést vezet. A kormány által megállapított határidőre pontosan elkészítette az új kalacsi kikötőt a hajók befogadására. Így nevelkednek országunkban az emberek, a kommunizmus építői.

Kalacs város és kikötő messze mögöttük van. — Csupán a Don magas és meredek partjai felett úszó könnyű reggeli ködfelhő látszik. A varvarovkai medencét megtöltő víz természetes áramlással ömlik a vizválasztótól a csapurnyiki tóra felé.

A vizűt égszínké. Dombok között vezet. Az alacsonyan szál-

ló felhők mintha beleütköznenek a dombtetőkbe. Dombok és dombo! A mult évben keletkeztek, mikor a hatalmas exkavátorok jöttek és hajózható utat teremtettek a sztyeppén keresztül.

Krasznoarmejszk.

A Don vize hatalmas áradattal özönlik a 2. zsilip megnyitott vízlevezető nyílásaiba. A Volga vize beömlik az első zsilip kapujába. Ezen a zsilipen dolgozik Jurij Boriszovics Kordasenko fiatal mérnök. Ugyanaz a Kordasenko géppuskás őrmester, aki elsőnek kelt át az Oderán és gépfegyvertűzel biztosította az egész ezred átkelését. Ő, veled együtt, Alekszandr Ivanovics, megkapta a Szovjetunió Hőse aranycsillagát. És néhány hét előtt neki jutott a megtiszteltetés, hogy megnyissa a kaput a Volga és a Don találkozására.

Összecaptak a két orosz folyó hullámai. Egyesült a Volga és a Don.

Ez aztán győzelem! Ez a győzelem kifejezi azoknak az embereknek sikeres támadását, akik a föld boldogságának és békéjének jegyében leigázzák a természet erőit. A harci hőstett és a munkahőstett közel állanak egymáshoz. És most, mikor a hajókaravánok végighaladnak a sztyeppén vágott égszínké víziúton és üdvözlő jeleket adnak, gondolatuk, szívük és tekintetük vezérlik felé fordul.

Köszönjük a nagy Sztálinnak! — mondjuk a harcművelők és a békés munkában aratott győzelmekért szív-ből jövő hálaérzettel.

Rohamosan fejlődik a gyümölcsstermesztés Szibériában

A nyugatszibériai gyümölcsösök területe meghaladja a 25.000 hektárt. Szibériában, ahol a gyümölcsfák a multban ritkaságszámba mentek, most mindentéle alma-, körte-, szilvafák s szőlők tarkítják a tájat.

A szibériai gyümölcsstermesztők gazdag termést szüreteltek. Különösen jó volt a termés Corno-Altájban, ahol Mihail Liszavenko, ismert Sztálin-díjas szibériai nagymesztő gyümölcsösében egyes fák 150 kiló almát teremnek. Szőlőből az idén legalább másfél tonnát szüretelnek hektáronként.

A gyümölcsstermesztés a szibériai kolhozok fontos gazdasági ágává fejlődik. Különleges üzemelet létesítenek gyümölcslevelek és befőttek készítésére.

Bővítik a letterszági tengeri kikötőket

A háború utáni években többszörösére növekedett a rigai tengeri kereskedelmi kikötők teherforgalma. A rakodási munkák: csaknem teljes egészében gépesítették. A rigai kikötőt az ötödik öt éves terv irányelvei értelmében tovább bővítik.

Ugyancsak kibővül Letterszág másik nagy tengeri kikötője, a ventszpijszi kikötő. Jelentősége, mint fagymentes kikötő, különösen télen növekszik meg. Amikor a Finn- és a Rigai-öbölben végetér a hajózás, a teherforgalom nagy része itt bonyolódik le.

Nagy szerepet játszik a lett népgazdasághoz a folyami szállítás is. A köztársaság délkeleti és északnyugati része között hatalmas víziút vonul végig: a Daugava-folyó. Eddig ezt a folyót nem használták ki eléggé szállítási célokra. A XIX. pártkongresszus irányelvei értelmében a hajózást a Daugava-folyón is ki kell szélesíteni, a személy- és teherszállításnak meg kell növekednie. Ugyancsak megnövekedik a hajóforgalom más lett folyókán is.

A kongresszus elé

Zizzent az újság, hogy kinyitottam,
A Pravda élén ragyogott a hír:
Kongresszus! Szivem forróbban dobbant
S kezemben megremegett a papír.

Nagy célok tüze sugárik felém,
Új legendák nagy kora közeleg.
Fény harsogja szép hazánk égén,
Boldogok s hősök erős terve ez!

Az üzemekben zúgnak a gépek,
Gyárakban zeng a munka üteme,
Nem szádok ellenek, csak évek
S új világ tárul népünk elibe.

Az élet egyre szebb lesz, s gazdagabb
Igy alkotunk és egyre tanulunk,
Építünk újat, diadalmasat
És szárnyalóbban vezet az utunk.

Nagy Pártunk adja nekünk az erőt,
Sztálin-vezette bolshevik család!
És egyre nő a sok béke-erő,
Hirdetve munkánk nagy diadalát!

A hőség és jólét fokozásának terve

Mindössze hét év felt el a Nagy Honvédő Háború befejezése óta. E rövid idő alatt a Szovjetunióban ezer meg ezer üzem, sok-száz ezer lakóház, iskola, kórház, kultúrpalota és klub épült fel. A sztyeppén újult fel. A Szovjetunió még erősebb és gazdagabb lett, mint volt a háború előtt. A népgazdaság fejlesztésének alapján jelentékenyen emelkedett a dolgozók életszínvonala.

A XIX. pártkongresszusnak a Szovjetunió fejlesztését szolgáló 1951-1955. évi ötödik öt éves tervre vonatkozó irányelvei nagy figyelmet fordítanak a szovjet élet- és kulturális színvonalának további emelésére. Az ötödik öt éves terv a bőség és jólét fokozásának terve.

A Szovjetunióban nincsenek ki-zsákmányoló osztályok. A termelő-eszközök a szocialista állam kezében vannak és a nemzeti jövedelmét teljes egészében a dolgozók érdekében megfelelően, az ő hasznukra használják fel. Minél nagyobb a nemzeti jövedelem, annál magasabb a dolgozók élet- és kulturális színvonala. Az évről-évre növekvő nemzeti jövedelemnek mintegy háromnegyed részét a szovjet nép közvetlenül megkapja személyes anyagi és kulturális szükségleteinek kielégítésére.

Az irányelvek a nemzeti jövedelemnek több mint 60 százalékos növelését írják elő s ez az új öt-éves terv során a tömegszükségleti cikkek árának újabb leszállítását teszi lehetővé. A pártkongresszus irányelvei előírják a munkások és alkalmazottak reálbérének legalább 35 százalékos emelését. A reálbérének emelése és a tömegszükségleti cikkek termelésének fokozása mint egy 70 százalékkal növeli az állami

és szövetkezeti kiskereskedelmi áruforgalmát.

Az új öt éves terv irányelvei az eddigieknél is jobban mutatják a Kommunista Párt és a szovjet kormány gondoskodását a nép jólétéért. Az ötödik öt éves terv hatalmas kulvárlás és szociális beruházásokat irányoz elő.

A munkások és a alkalmazottak lakásvizonyának további javítása céljából az ötödik öt éves terv kétszer akkora összeget irányoz elő lakásépítésre mint a megelőző negyedik. Széleskörű az egyéni lakóházépítés programja és az irányelvek azt is kimondják, hogy bővíteni kell a vízvezeték- és csatornahálózatot, a fűtési és gázszolgáltatás hálózatát, fejleszteni a városi közlekedést, folytatni a nagyarányú városi rendezési munkálatait, hogy az öt éves terv végére 1950-hez képest mintegy 50 százalékkal kell növelni a középítkezésekre fordított beruházások összegét.

Tovább javul és fejlődik a jakság egészségvédelme és a társadalombiztosítás. Szaporítani fogják a kórházak, rendelőintézetek, szülőotthonok, szanatóriumok, napközi otthonok, óvodák számát. A kórházi ágyak számát legalább 20 százalékkal, a szanatóriumok férőhelyeit 15 százalékkal, az üdülőket 30 a csecsemőotthonokét 20, a napköziotthonokét pedig 40 százalékkal növelik. 1955-ig 1950-hez képest 2,5-szeresére emelik a gyógyszer- és orvosi berendezések és műszerek gyártását.

Ezek a hatalmas vívmányok, amelyek munkájuk nyomán valósulnak meg: arra lelkesítik a szovjet embereket, hogy az új öt-éves terv minden részletét maradéktalanul teljesítsék.

Észti építészek tervei nyomán

Az ötödik öt éves terv irányelveinek tervezete nagy súlyt helyez az Észti Szovjet Szocialista Köztársaság fejlesztésére. Az észti városokban, munkástervezésen és kolhozokban új lakóházakat, klubokat, iskolákat, stadionokat, napköziotthonokat és bőségszolgálati építményeket építenek. Az észti építészek ebben az évben számos — Tallinban, Tartuban, Narvában építendő — magasépület tervrajzát készítették el. Az új épületekben — a lakásokon kívül — áruházakat, napköziotthonokat és bőségszolgálati helyeket helyeznek el.

Tallin központjában, A. Volberg és N. Tarvas építészek tervei szerint, még ebben az évben hozzakezdenek a két nézőtermes, 800 férőhelyes új filmszínház építéséhez.

Egy építészecsoporthoz a Szovjetek Házának tervezetén dolgozik, amely Tallin központjában, a Sztálin-téren épül majd fel.

A Pjarnu városban létesített új téren két-három éven belül gyönyörű magasépületeket emelnek. Az építészek már javában dolgoznak az épületek tervrajzain.

Népk
nác
hoz
1848-
menek,
ját a N
nitotta,
Szept
ünnepe
sereg
seregün
pünk m
reg. m
mondó

Nem
paran
gozó
a hős
A Ma
niként
dei irán
fáradna
szerelel
kiváló
ban. Ne
zó népi
leme a
szírdse
sereget
léte a
nek, a
mére.

Népha
forrasa
dozal a
a honvé
se érde
további
tetele, e
a dolgoz
gátára a
reg erej
amely m
sereg te
előfelté
és megb
mind kiv
re lelkes
tagjait.
Pártun
vel, taní
günket,
usztelke
nokát. E
hadsereg
ró nehézs
datos lek
szí képes
ra, hogy
nyk eke
hogy a t
között is
csülettel
gyobb a
hozni. A
teljen hűs
é ragasz
erkölcsi e

A mag
zánk —
társ, —
noka,
érzi, ta
mint egy
neki is
segíti
csak t
tudatába
doskodás
gyelmün
békénk,
lenségün
Néphads

Pártun
tő figyel
sereg napj
miniszter
rozata a k
za meg:
„Ez a na
pünk bü
ságot. Sz
seregünk
seit, tisz
dicső ma
nyok köv
sztálinj
posabb el
Imperiali
világküz
nak harc

A Népha
jelentőség
nappal előt
pünk a szá
rének. Koss
150. évfordu

NÉPHADSEREGÜNK NAPJA

Népköztársaságunk minisztertanácsa a múlt évben határozatot hozott, amelynek alapján az 1948-as szabadságharc első győzelmének, a pákozdi csatának a napját a Néphadsereg napjává nyilvánította.

Szeptember 28-án második ünnepnapunk hazánkban a Néphadsereg napját, mely nemcsak hadseregünk, hanem egész dolgozó népünk ünnepe. Hiszen ez a hadsereg, mint ahogy Rákosi elvtárs mondta:

„...a dolgozó nép hadserege, Nemcsak a legénység, hanem a parancsnokj kar zöme is a dolgozó nép fia, vér a véréből, hús a húsból.”

A Magyar Néphadsereg iránt — miként az 1848-as és 1919-es elődei iránt a nép atyai gondoskodása, fáradságtalan munkája, határtalan szeretete nyilvánul meg a hadsereg kiváló felszerelésében és elhatárolásában. Néphadseregünk ereje dolgozó népünk erejét, egysége és szelleme a dolgozó nép egységét és szilárdságát bizonyítja. Ezt a hadsereget a párt vezetése hozta létre a dolgozó nép saját érdekeinek, a proletárdiktatúrának védelmére.

Néphadseregünk fejlődésének forrása a nép munkája, az az áldozat, amelyet dolgozónk a haza, a honvédelem, a hadsereg érdekeiért hoznak. A hadsereg további fejlődésének alapvető feltétele elengedhetetlen biztosítéka a dolgozó nép szeretete és támogatása a hadsereg iránt. A hadsereg ereje a dolgozó népben van, amely munkájával létrehozta a hadsereg fejlődésének, erősödésének előfeltételeit, ellátja, szeretettel és megbecsüléssel övezi és ezzel mind kiválóbb eredmények elérésére felkészíti és buzdítja a hadsereg tagjait.

Pártunk a nép iránti hűségére nevelő tanítva állandóan néphadseregünkkel, annak minden harcosát, tisztjét, tisztjét és táborként. Ez a hűség teszi képessé a hadsereg katonáit a kiképzésnél járó nehézségek és akadályok öntudatos leküzdésére. Ez a hűség teszi képessé hadseregünk tagjait arra, hogy egyre kiválóbb eredményre jussanak a harcokban és hogy a legnehezebb körülmények között is megállhatatlannal, becsülettel helytálljanak és a legnagyobb áldozatokat is meg tudják hozni. A dolgozó nép iránti törhetetlen hűség, a nép iránti szeretet és ragaszkodás ad kimeríthetetlen erkölcsi erőt hadseregünknek.

„A magyar honvédség hű hozzá — mondotta Rákosi elvtárs, — mert minden parancsnok, katonája lépten nyomon érzi, tapasztalja, hogy pártunk, mint egész dolgozó népünknek, neki is gondját viseli, támogatja, segíti és vezeti. Honvédségünk csak úgy, mint dolgozó népünk tudatában van annak a féltő gondoskodásnak... A jövőben is gondoskodásunk és szerető figyelmünk központjában ott áll, békénk, biztonságunk és függetlenségünk erős őre: a Magyar Néphadsereg.”

Pártunk gondoskodását és szerető figyelmét bizonyítja a Néphadsereg napja is, melynek célját a minisztertanács erről hozott határozata a következőképpen határozta meg:

„Ez a nap erősítse dolgozó népünk szettéphetetlen összeforrtását, buzdítsa, felkísítse néphadseregünk katonáit, tisztjeit, sejt, tisztjeit és táborként, amelyek oldjába évszázadokkal ezüstit ezüst pénzlehet rejtegettek el az emberek. A szél felkapta a régi tallérokat, a lég-hullámok továbbdorták és épp a városka felett ejtették le. Ez az „ezüstités” története.

Nemrégiben Lublinban történt hasonló eset: és ennek a Kaganovics négygár

a 48-as honvédsereg büszke öbökös, folytatója a hősi harcoknak. A 48-as Honvédsereg től éppen ezért sokat tanul Néphadseregünk. Okul hibáiból és követni igyekszik hősségében, szívósságban, önfeláldozásban, a haza odaadó szeretetében. A szabadságharc hősi vezérének, Kossuth Lajosnak a szavai ma is élő útmutatást jelentenek. Kossuth Lajos hadseregszervező útja során, a következőket mondta:

„Ha készülünk nem fogunk megtámadni; ha nem készülünk megtámadtunk. A gyengék békéje biztosítottát önmagában hordja. Alvótól, habár óriás is, senki sem fél. Az erőssel alkusz-nak a gyengének parancsnok. Készületlenség több mint gyengeség. Készületlenség bizonyos halál.”

Kossuth útmutatásait megfogadta dolgozó népünk. Kossuth útmutatásai jól belevésődtek Néphadseregünk minden tagjának tudatába. Kossuth útmutatásai nyomán Néphadseregünk vezetője, Farkas Mihály elvtárs így fogalmazta meg a feladatokat:

„A béke megvédéséhez erő kell! Fejlesszük tehát munkánkkal és harcunkkal szakadatlanul a békearcvonal magyar szakaszának az erejét. Tegyük erőssé és legyőzhetetlenné virágzó szép magyar hazánkat.”

Kossuth hősi ügye, Néphadseregünk dicső elődeinek harca e bukkolt, mert egyedül voltak a nagy európai reakció tengerében. Azóta azonban nagyot fordult a történe-

lem kereke és az osztrák reakció segítségére siető cári Oroszország helyén, a világ egyhatodán megszületett a szocializmus hatalmas hazája, Tüzből, vérben edződve megszületett az a hadsereg, amely győzelmesen harcolta végig a világtörténelem két leghatalmasabb csatáját.

Néphadseregünk napja alkalmából népünk és hadseregünk hűségével és szeretettel fordul a Szovjetunió, hadseregünk példaképe: a dicső Szovjet Hadsereg és a haladó emberiség nagy vezére: Sztálin elvtárs felé. A bolsevik párt tapasztalatai, Sztálin elvtárs tanításai, a Szovjetunió története mutatja meg számunkra, hogyan kell országunk védelmi képességeit növelni, hogyan kell hadseregünket megerősíteni, hogy képes legyen bármikor megvédeni hazánk függetlenségét, népünk szabadságát.

Néphadseregünk ereje, dicső elődeink tapasztalata mellett ez a tény és az, hogy az egész dolgozó emberiség legszentebb ügyéért, a békéért harcolunk, formálja bennünk acélkeményé azt a tudatot, hogy legyőzhetetlen a mi hadseregünk és...

„bár támadjon fel a pokol minden fergetegje”, meg tudja védelmezni virágzó szép hazánkat, népünk függetlenségét, szabadságát és alkotó nagy terveink sikerének alapját: a békét.

Ezekkel a gondolatokkal készül dolgozó népünk szeptember 28-ára, Néphadseregünk napjára.

— Obersovszky —

Szeptember 28-án, a győzelmes pákozdi csata napján ünnepeljük Néphadseregünk Napját.

A Körösi Csoma-gimnázium ennek a napnak tiszteletére előző, akadály, gránátdobó versenyt rendez. Lelkesen készülünk, hogy ez a nap mindenben méltó legyen büszke néphadseregünkéhez, ahhoz a hadsereghez, amelynek harcosai, tisztjei ma már a mi fiaink, leányaink.

A legjobb céllovókat, akadályfutókat, gránátdobókat oklevéllel jutalmazzuk, az első három érmet is kapják.

Ez a verseny is még erősebbé, még edzettebbé, kitartóbbá nevel bennünket, magyar fiatalokat.

PONGOR JOLAN levelező,
Hajdúháza

Aranyeső

Néhány évvel ezelőtt „Ezüstese” címmel érdekes hír jelent meg az egyik lapban. A híradás nem mindennapi eseményről számolt be, egy kis városka felett vihar vonult el. Hatalmas szélroham száguldott, zuhogott az eső, de nemcsak esősepek, hanem apró régi ezüst tallérok is hullottak a magasból. Az emberek nem tudták hová lenni meglepetésükben. A meteorológiai intézetekhez fordultak, ahol nyomban megmagyarázták:

— Nincs ebben semmi rendkívüli, semmi „csoda”, semmi természetfeletti... A zápor a városka közelében elmosott egy kisebb dombot, amelynek oldjába évszázadokkal ezüstit ezüst pénzlehet rejtegettek el az emberek.

A szél felkapta a régi tallérokat, a lég-hullámok továbbdorták és épp a városka felett ejtették le. Ez az „ezüstités” története.

Nemrégiben Lublinban történt hasonló eset: és ennek a Kaganovics négygár

dolgozó volt a tanu. Ebédidő közben, amikor biosztották a legfrissebb lapokat, — aranyeső hullott a gyár területére. Nem ezüstités, hanem aranyeső! Es nem régi, értéktelen ezüst tallérok, hanem jól csengő, erős rubelek. S nem is tucatjával, hanem százával, ezrével zuhogtak.

A kellemes légköri jelenséget elsőnek Praszkojva Babkova, a részöntőműhely technikai ellenbre vette észre. Aztalára pontosan ezer rubel hullott.

— Megvan a kérepar! — kiáltotta vidáman és másnap már valóban vadonatúj biciklín kerekedett a gyárba.

De megcsendült az arany valamennyi műhelyben.

Egymásután hal-latszottak a boldog kiáltások: — Emma Potrova ezer rubel! Anna Szemjenova ezer! — Alekszandr Siskin négyezer! Anton Zokurjikin ezer! Csirikov kétszáz, Iszakov kétszáz!... A gépműhelyben volt leghevesebb az

BESZÉL A MULT ÉS A JELEN

A „Debrecen” 1932 január 8-i számában „Amerikai gyűjtés útján kiméhetnek a magyar versenyzők az olimpiásra” címmel a következőket olvashatjuk:

Ismeretes a minisztertanácsnak az a legutóbbi határozata, hogy az ország mai gazdasági helyzetében nem tartja helyénvalónak a magyar versenyzőknek az idej losangelesi olimpiára való kiküldését. Az olimpiai kiküldetés céljára tudvalejűen százötvenezer pengő áll — mint olimpiai alap — rendelkezésre és sportkörökben rámutattak arra, hogyha a kormány nem is hajlandó ennek a százötvenezer pengőnek a felhasználásához hozzájárulni, legalább azt ne akadályozza meg, hogy a legesélyesebb magyar versenyzők esetleg amerikai gyűjtés útján előteremtett összegek felhasználásával utazzanak ki Los-Angelesbe és vegyenek részt az olimpián.

„A versenyzők résztvehetnek az olimpián — mondta az akkori kormány — az ehhez szükséges összeget azonban magánúton, vagy társadalmi úton teremthetik csak elő, mivel az olimpiai alapot semmiesetlen fogja a kormány rendelkezési bocsátani. A devizakorlátozások miatt viszont csak abban az esetben utazhatnak ki a versenyzők Los-Angelesbe, ha az ehhez szükséges valutát külföldön, például az amerikai magyárság gyűjtése útján tudják előteremteni.”

Az akkori magyar kormány tehát így bánt el a sportolókkal. Nem akadálya volt, hogy kiméjenek az olimpiára, de nem teremtette meg a szükséges anyagi feltételeket a versenyzők számára.

Mennyire másképp zajlott le az idén, 20 évvel később — s 8 évvel a felszabadulás után — a magyar sportolók készülődése a XV. olimpiára. Attólunk már az elmúlt év végén megkezdtek olimpiai előkészületeiket. Pártunk és kormányunk gondoskodása folytán sportolónk a gyönyörű Tatabányán készülhettek arra, hogy a XV. olimpián a sportban is dicsőséget szerezzenek a magyar népnek. Edzési idejük alatt nem szenvedtek hiányt semmi-lyen jól felkészülten indulhattak el az olimpiai játékok színhelyére — Helsinkibe. Most nem kellett gyűjtést indítani, segélyt kérni más országokból, mint 1932-ben. Az állam nemhogy megadta volna, hanem a legnagyobb mértékben támogatja sportolónk elutazását. Az eredmény nem volt csekély: 16 olimpiai bajnokságot szereztek, ez nem kis mértékben annak a szerelvénynek, gondoskodásnak volt köszönhető, amelyet államunktól élveztek és élveznek.

Ugyancsak a „Debrecen” 1932 február 9-i száma közli az alábbi cikket „A hajdúme gyi iskolák válsága” címmel. Mint a cikk írja:

„Vasady Lajos tanfelügyelő, Hajdú megye közigazgatási bizottságának helyi ülésén ismertette a balmazújvárosi iskolák válságának ügyét. Az egyház át akarta adni a napokban a községnek az iskolákat, a közigazgatási bizottság azonban ezt ellenezte és azt kívánta, hogy vegye át és tartsa fenn azt az állam. Az ügyben most leirat érkezett a kultuszminisztériumtól, aki kijelenti, hogy anyagiak hiányában az állam nem veheti át az iskolákat...”

Vasady még bejelentette: „A sámsóni főjegyző, aki tagja a presbitériumnak is, nemcsak bezárta az iskolát, de meg azt is megtiltotta, hogy a gyerekek tűzfát vigyenek, ha a tanítóknak ingyen is hajlandók lennének tanítani.”

Mit számított a Horthy-Magyarországon, ha bezártak egy iskolát? Semmit! Nekik nem volt az fontos, hogy a szegényebb sorsú emberek gyermekei tanuljanak. A gazdagok ügyis tanítatták csemetéiket. Az egyház és az állam egymásra tologatták az iskola fenntartását s minthogy egyik sem tudott egy kis falusi iskolából hasznot húzni, hát a legkényelmesebb utat választották — bezárták. Nekik olyan üzlet kellett, amelyik zsíros kamattal járt.

Nemcsak a falusi, hanem még a városi külsőségi iskolákat is elhanyagolták. Ma egészen más a helyzet. Erről a következőket írja a csapókerületi állami általános iskola helyettes igazgatója: „A Horthy-rendszer alatt különösen a falusi és a városi külsőségi iskolákat hanyagolták el, hiszen nem volt fontos, hogy az ott lakó munkás és dolgozó paraszt szülők gyermekei művelődjenek. A szocializmus építésének idején azonban gyökeresen megváltozott a helyzet. Miénk, a dolgozóké az iskola is. Ez meg is látjuk az iskolák fejlődésében. Közel 1000 dolgozó gyermeke (csupán a Csapókerületben) egészséges, tiszta, jól felszerelt iskolába jár. A két teret folyamán két tanterem kapunk új padokat. Ezenkívül hat kályhát, kultúrtermet, vetélődőszálat, sőtétlőberendezést. A tanítás munkáját eredményesebbé teszi a fizikai és kémiai kis laboratórium, rádió és hangerősítő, új szakkönyvek és irodalmi művek. Tanítóink szép számmal vettek részt üdülésen, a tanulók pedig az ültörő gyermeknyaralásban...”

„Egy el nem mondott beszéd a mozi ügyben” címmel Csomor Gyula írt levelet a „Debrecen” 1932 február 14-i számában, amelyben megírja, hogy a városi közgyűlésen, mint a mozi ügyek alapos ismerője, szintén fel szeretett volna szólalni.

„Arra akartam rámutatni — írja — hogy mennyire veszélyes, különösen most ebben a nehéz gazdasági helyzetben óriási kockázat, egy újabb közgyűlést a városi mozi felállítására, amikor az egész országban az összes mozgóképszínházak élet-halálharcot folytatnak fennmaradásukért. Rá akartam mutatni a miskolci városi mozgószínház esetére, ahol Miskolc városa a múlt év folyamán több mint 75 ezer pengőt ráfizetett mozgószínházra üzemére. Ez a helyzet volt Nyíregyházán is.”

Persze, a vaskalapos urak akkor nem törődtek ezzel. Mit nekik? Ha befizetes a mozi, majd adóba kivetik a költségeket a dolgozókra. Nem érdekelték őket, hogy az akkor fennálló két mozi is a legtöbb esetben üresen állt.

A felszabadulás óta ezen a területen is óriási változás következett be. Amíg 1932-ben alig 16 —17 mozi volt a megyében, addig ma 67 van s ebből 30 a felszabadulás óta létesült. Csupán ebben az évben 12 mozi nyílt a megyében s ebből Debrecen egy normál és két keskeny mozi kapott. Ez évből hátralévő néhány hónap alatt újabb 8—9 mozi nyílik meg s több keskenyfilmest normál mozivá alakítanak át. A tiszacsegei, hajdúházi, vámpécsi mozgószínházak már hozzá is kezdtek. A tiszacsegei október 1-én a „Dérnye” című filmet nyílt, a másik kétét október 15-én adják át.

A magyar nép minden egyes lévételéért, minden alkotása tereszterű munkáról, a megfontolt előrelátásról beszél. Ezért építjük s adunk többet, nyolc év alatt a magyar népnek, min a rothadt úri világ sok-sok évszázad alatt.

